

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK
„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 3440, uprave 2455
Izjela razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Preorientacija v zunanji politiki Evrope

PAKTI IN PAKTIRANJA ZADNJIH TEDNOV.

V vseobčji zmedbi povojnega življenja je bila za vse, ki so gledali v razvoj evropske politike, vsaj ena velika tolažba: da so videli in vedeli kje je kdo! Točno smo poznali razvrstitev sil: na eni strani je bila Francija s svojimi zavezniki Belgijo, Poljsko, Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo, na drugi sovjetska Rusija, na tretji Italija z Albanijo, Bolgarijo, Madžarsko, deloma Nemčijo in nazadnje Avstrijo, ki je za menjala rajh, na četrti Anglija kot središče svojega svetovnega imperija z bolj svetovnimi kakor evropskimi pogledi in interesi, in na peti vse ostalo, kar smo prištevali med takozvane neutralce. Ta razporeditev Evrope, tako se nam je zdelo še pred dvema mesecema, je bila tako trdna, da skoraj ni bilo človeka, ki bi bil hotel ali mogel verjeti, da se bo nenadoma pričela rušiti. In vendar se je zgodilo tudi to. Dočakali smo v splošni krizi vsega tudi že čas, ko ne vemo več kaj smo in s kom smo, ko ne vemo niti za korak naprej, kam nas vodijo neštete tajne diplomatske akcije pogajanj in sklepanj vseh mogočih paktov.

Francija je proti vsej zdravi logiki parafirala pakt štirih velesil. To se pravi, da je vstopila v družino, ki jo tvorijo tisti, ki nikakor ne spadajo skupaj: Francozi, Italijani, Angleži in Nemci. Mimo tega je pričela trdovratna pogajanja z Italijo za sklenitev prijateljstva. Kako, na kakšni podlagi in za kakšne koncesije se vodijo ta pogajanja, ne ve nihče. Samo kak Pertinax nam v »Echo de Paris« odkrije od časa do časa kakšno podrobnost. Francoski ministri svet je razpravljal te dni na neki svoji seji o smernicah za pogajanja z Italijo radi ureditve podonavskega vprašanja. Katerega in kako? V Rimu so se baje pričela tudi uvodna pogajanja med našo državo in Italijo o ureditvi »jadranskega vprašanja« in sklenitvi nenapadnega pakta. Kakšnega in kako? Obenem se pa pripravlja Italija tudi na dosegitev nekega pakta s sovjetsko Rusijo, o katerem trdijo eni, da bo nenapadalen, drugi pa, da bo vojaški. Vse to pa ne moti Rima, da ne bi dalje intriniral proti mali antanti. Sicer ne več javno in tudi ne potom tiska, marveč potem tajne diplomacije. To smo opazili zlasti glede zadržanja Poljske. Na drugi strani pa izgrajuje Francija še dalje svoje postojanke v srednji in vzhodni Evropi.

K vsemu temu čudovitemu paktiranju se je pridružil »vzhodni mirovni pakt«; pa tudi ta je razpolovljen. Ena pogodba je bila sklenjena z eno skupino držav, in ta govori o nenapadanju, druga, ki je bila podpisana z drugo skupino, govo-

ri le o definiciji napadalca. Pri vsem tem pa niti še ni bilo rešeno načelno vprašanje priznanja ali nepriznanja sovjetske Rusije de iure. Italija pozdravlja te pakte, Bolgarija jih odklanja in je ogorčena. Gömbös se sestaja pred prihodom Litvinova na Dunaju z Dollfusom in listi poročajo, da sta govorila tudi o pomenu »vzhodnega mirovnega pakta«, ki križa njuno politiko in izolira zlasti Nemčijo, in je zato zlasti Gömbös proti temu, da se mu priključi tudi Avstrija in Madžarska. V Berlinu se istočasno branijo podpisati pakt štirih, so vznemirjeni zaradi Rusije, vzdržujejo pa v njej še naprej posebno vojaško komisijo. Italija in Nemčija sta formalno še vedno zaveznici, to pa Rima nič ne ovira, da ne bi pomagal Franciji in Rusiji obkroževati Hitlerjevo Nemčijo in graditi Dollfusovo Avstrijo, naperjeno prav tako proti Nemčiji. In naposled Anglija! Koliko se je trudila, da bi spravila pod streho pakt štirih velesil, sedaj pa bi najrajši videla, da bi se reducirala na pakt treh in ga Nemčija ne bi podpisala!

Ali so v tej kolobociji vidne še kakšne linije? Je mogoče še razbrati, kdo se veže s kom, zakaj in proti komu? Ne; zašli smo s tirnic na odprto polje in vlaki evropske politike vozijo križem krašem. Kam bodo privozili? Stojimo pred novimi grupacijami, ki lahko do temelja spremenijo vse dosedanje. Na boljše ali na slabše, na to vprašanje bomo lahko odgovorili šele tedaj, ko se bo razkadila sedanja megla. Trenutno je mogoče prerokovati samo dvoje: ali bo to pregrupiranje vodilo v popoln sporazum Evrope in s tem v konsolidacijo, ali pa v brezupen kaos! Tretjega izhoda ni. Kar se pri tem nas tiče, moramo ohraniti mirno kri in zaupati našemu zunanjemu ministru g. Jevtiču. Odkar vodi našo zunanjo politiko je dokazal, da imamo v njem spretnega krmarja, ki trdno ve kaj hoče. Zaradi tega verujemo, da bo izvozil našo zunanjo politiko tudi po sedanjem meglenem morju s pravim kompasom. Prav tako zaupamo tudi češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu in romunskemu zunanjemu ministru Titulescu. Vsi trije so odlični diplomati male antante, ki je po letošnjem novem statutu v zunanjepolitičnem oziru neločljiva enota. Mimo tega je mala antanta sama po sebi dovolj močna, da bo znala tudi napram eventualnemu pritisku očuvati svoje interese, pa naj pride ta pritisk od katerekoli strani že, od prijateljske ali od neprijateljske. Tedni, ki se jim bližamo, bodo odločilni in mi bomo vestno beležili vse, kar bo potrebno za orientacijo naše javnosti.

Francoski socialisti pred razcepom

NA KONGRESU V PARIZU SO NASTALE TRI SKUPINE, KI SE NOČEJO SPORAZUMETI. BLUM PROTI PODPIRANJU VLADE.

PARIZ, 14. julija. Danes je bil odprt kongres socialistične stranke, ki se ga udeležuje nič manj kakor 7000 delegatov iz vseh delov države. Ob tej priliki gre namreč za razčiščenje največjih nasprotstev v stranki, kar jih je sploh nastalo po sestavi sedanjega vladnega kabineta po radikalnih socialistih s tilho podporo socialistov. Po današnjem položaju je vodja najmočnejše levičarske skupine Leon Blum odločno proti vsakemu nadaljnjemu podpiranju Daladierjevega kabineta in radikalnih socialistov sploh. Po desedanjih računih ima Leon Blum za seboj 4060 delegatov, Vincent Auriol, ki se zavzema za umerjeno sta-

lišče napram vladi, razpolaga z nad 2200 glasovi, čimur stoji na strani Renaudela komaj 1050 delegatov. Položaj je zelo napet. Sinoči so izjavili govorniki vseh treh skupin, da svojih stališč, ki so jih zavzeli, načelno nikakor ne morejo več spremeniti in zapustiti. Če ne bo v zadnjem trenutku doseženo na ta ali oni način zblizanje med vsemi tremi skupinami, je razcepiljenje stranke neizogibno.

PUJI CESAR MANDŽURIJE.

TOKIO, 14. julija. Kakor se govori v tukajšnjih političnih krogih, se namerava dosedanj predstnik Mandžurije in bivši kitajski cesar Puji izklicati za cesarja Mandžurije.

Podpis pakta štirih velesil v Rimu

PAKT BODO PODPISALI JUTRI MUSSOLINI IN POSLANIKI ANGLIJE, FRANCIJE TER NEMČIJE. DE JOUVENEL ZAPUŠČA RIM. ODOŠAJI MED ITALIJO IN FRANCIJO SO SE IZBOLJŠALI.

PARIZ, 14. julija. Precej nepričakovano je bilo sklenjeno, da se bo pakt štirih velesil podpisal v Rimu jutri 15. t. m. Do tega sklepa je prišlo iz izredno važnih mednarodnih političnih razlogov, ki nikakor niso dopuščali nadaljnjega odlaganja, čeprav je hotela Francija pred podpisom pakta razčistiti še več važnih vprašanj z Italijo. Pakt bodo podpisali poslaniki Francije, Nemčije in Anglije v Rimu, kjer je bil svoj čas tudi parafiran. Z ozirom na ta nenadni sklep so seveda odpadel prihod predsednikov vlad držav-podpisnic v Rim, deloma pa tudi zato, ker pogajanja med velesilami še niso napredovala tako daleč, da bi se mogel vršiti istočasno tudi toliko in z več strani napovedani sestanek med Macdonaldom, Mussolinijem, Daladierjem in Hitlerjem. Prav gotovo pa je, da bi tak sestanek v sedanjem trenutku niti ne bil oportun. Takoj po podpisu pakta bo dosedanji francoski poslanik v Rimu de Jouvenel končno zapustil Rim in se vrnil v Pariz. Na včerajšnji seji je vlada sklepala definitivno o njegovem nasledniku. V kombinaciji sta bila sedanji francoski poslanik v Ankari Chambrun in se-

nator Besnard. Za koga se je vlada odločila, zaenkrat še ni znano.

RIM, 14. julija. Tukajšnji francoski poslanik Henry de Jouvenel je prejel od svoje vlade nalog, da podpiše jutri v imenu svoje vlade pakt štirih velesil. Pakt bodo podpisali mimo predsednika italijanske vlade Mussolinija še poslaniki vseh ostalih treh velesil, de Jouvenel, sir Ronald Graham in von Hassel.

PARIZ, 14. julija. Po pisanju lista »Petit Journal« se opaža v odnošajih med Francijo in Italijo znatno izboljšanje, ki datira od onega dne dalje, ko je parafiral francoski rimski poslanik de Jouvenel pakt štirih velesil. To izboljšanje je bilo prav zelo poživljeno s politiko italijanske delegacije na londonski svetovni gospodarski konferenci in pa z »zlato politiko« francoskega finančnega ministra Bonneta. Tukajšnji krogi računajo, da se bo Italija popolnoma odkrito izjavila proti priključitvi Avstrije k Nemčiji, s čimer bi bili francoski interesi povsem zavarovani. Obenem se tudi izraža upanje, da bo Italija odstranila dosedanjo napetost v odnošajih med njo in malo antanto, zlasti pa napram Jugoslaviji.

Balbova eskadrilja dosegla svoj cilj

BALBOVO POROČILO MUSSOLINIJU O POLETU Z ISLANDIJE NA LABRADOR. ODLET V CHICAGO.

RIM, 14. julija. Srečen pristanek Balbove zračne ekspedicije v Cartwrightu je bil s silnim navdušenjem pozdravljen v vsej Italiji. V vseh italijanskih mestih so pričeli takoj, ko je prispela vest, da je Balbova ekspedicija preletela ocean, zvoniti zvonovi, oglasile so se tovarniške sirene, v vseh kavarnah, kinematografih in gledališčih pa so godbe zaigrale fašistično himno. Minister Balbo je takoj po pristanku v Cartwrightu poslal predsedniku vlade Mussoliniju brežžično poročilo, v katerem opisuje potek poleta preko oceana. Balbo sporoča, da je prispelo vseh 24 pomorskih letal, ki so tvorila ekspedicijo, predinočnim ob 19.55 evropskega časa v Cartwright in da so se spustila brez vsake neizgode in težave. Polet preko oceana je bil zelo naporen. Prvi dve uri so plula letala neprestano skozi megleno morje in so bila zato prisiljena leteti komaj 100 metrov nad morsko gladino. Sredi oceana je na-

stal tak mrz, da je grozila nevarnost, da bodo vodene megle zmrznile na krilih letal. To je vzpodbudilo Balbo k povelju, da lete vsa letala kolikor mogoče nizko. Ko so imela že polovico poti za seboj, so šele prišla iz megle in tedaj so se mogla dvigniti 800 m visoko. Ko se je eskadrila približevala Labradorju je zopet zašla v meglo in goste oblake. Med vsem poletom so plihali močni nasprotni vetrovi, tako da letala niso mogla razviti svoje polne brzine, temveč so preletela 2400 km dolgo progo le s povprečno brzi 200 km na uro.

CARTWRIGHT, 14. julija. Balbo je poletel s svojo eskadrilo dalje v Chicago, kamor je že prispel.

LONDON, 14. julija. V zvezi z Balbovim poletom v Ameriko piše »Daily Express«, da mora Anglija svoje letalstvo obnoviti in povečati. K temu jo sili oboroževanje Francije v zraku.

Madžari in vzhodni pakt

BUDIMPEŠTA, 14. julija. Madžarski »Korblor« poroča: Včerajšnji »Budapesti Hirlap« piše o vzhodnem nenapadnem paktu in pravi, da Madžarska nikakor ne more pristati na definicijo pojma napadalca, kakor jo določa ta pakt. Ta definicija, pravi list, je identična z definicijo, ki jo predvideva predlog, ki ga je na razorožitveni konferenci stavil g. Politis. Ta predlog pa so odločno odklonile razorožene države, Italija, Anglija, Združene države, Španska in ostale nevtralne države iz svetovne vojne.

Kongres JRKD v Beogradu

BEOGRAD, 14. julija. Tehnične priprave za vsedržavni kongres JRKD, ki bo 20. in 21. t. m. v Beogradu, so tako rekoč že končane. Na kongresu bo sodelovalo nad 2000 okrožnih delegatov stranke iz vseh delov države.

HENDERSON V RIMU.

RIM, 14. julija. Predsednik razorožitvene konference Henderson je prispel iz Pariza včeraj zjutraj na obmejno postajo Ventimiglio. Opoldne je bil v Turinu, ponoči pa je prispel v Rim.

SNEG NA MADŽARSKEM.

KAPOSVAR, 14. julija. Predvčerajšnjim popoldne je tukaj nad eno uro snežilo. Sneg pa je kmalu skopnel. Stari ljudje v okraju napovedujejo vojno.

OGNJENIK V ROMUNIJU.

BUKAREŠTA, 14. julija. V Transilvaniji v bližini starega ugaslega vulkana so se pojavili iz zemlje v velikih množinah podzemeljski strupeni plini, zlasti metan. Iz nekdanjega vulkanovega žrela, ki meri v premeru okrog 600 metrov, uhaja metan v izredno velikih množinah. Na zraku se je metan vnel in je nastala zaradi eksplozije in ognja med prebivalstvom velika panika.

Dnevne vesti

Iz vojaške službe. Za upravitelja materiala mariborskega intendantskega skladišča je bil imenovan intendantski podporočnik g. Dimitrije Beljović.

Smrtna kosa. Včeraj, ob pol. 6. uri je umrl v Mariboru v starosti 40 let uradnik tukajšnje carinarnice g. Sima Rodič. Pokojnik, ki je bil v Mariboru splošno znan in priljubljen, se je rodil 28. avgusta 1893. v Salihovcu v Liki. Veliko gimnazijo je študiral v Sremskih Karlovcih, kjer je absolvirati tudi teološko fakulteto. Nato je študiral in dokončal pravo na zagrebškem vseučilišču, nakar se je posvetil carinski službi. Bodi ohranjen simpatičnemu pokojniku časten spomin!

V spomin na požgani tržaški Narodni dom sta priredili tukajšnji društvi »Nanos« in »Jadran« sinoči spominski večer v mali dvorani Narodnega doma. Prireditelj je v do zadnjega kotička polni dvorani otvoril predsednik »Jadrana« odvetnik g. dr. Bergoč, ki je po kratkem pozdravu na navzoče in uvodnem nagovoru podal besedo glavnemu uredniku »Večernika« g. Radivoju Reharju, ki je v svojem predavanju očrtal vse življenje našega naroda na Primorskem in Goriškem od starih dob do današnjega dne, vso veliko borbo za narodno samostojnost in ohranitev in pa vse silno trpljenje našega tamkajšnjega ljudstva v zadnjih 15 letih. Glavno poglavje predavanja pa je bilo posvečeno največjemu udarcu — požigu tržaškega »Narodnega doma«, ki je bil žarišče in hrbenica slovenskega naroda v zasedenem ozemlju. Predavatelj se je nato zahvalil v imenu navzočih g. dr. Bergoč, nakar so se udeleženci med petjem mirno razšli.

Tragična smrt slovenskega inženjerja v Bosni. V Drvarju v Bosni je bil uslužben kot ravnatelj tamkajšnje velike lesne žage in ogromnega skladišča lesa znana velepodjetja »Šipada« Slovenec, 33letni inženjer g. Jože Mihevc, ki je doma iz Logatca. Nedavno je bil pri tem podjetju odpuščen zaradi raznih neokretnosti iz službe neki delovodja, ki je dolžil odgovornosti za svoj odpust inž. Mihevca, kateremu se je sklenil krvavo maščevati. Ta svoj grozni sklep je pred dnevi tudi izvršil in je inženjerja Mihevca ustrelil iz zasede ter ga smrtno zadel. Truplo pokojnika je bilo prepeljano v Ljubljano, kjer bo jutri dopoldne pokopano.

Iz Okrožnega tajništva JRKD v Mariboru. Od 15. julija 1933 naprej do nadaljnjega bo pisarna okrožnega tajništva JRKD v Mariboru, Cankarjeva ul. 1, poslovala in odprta vsak dan razen nedelj in praznikov od 8. do 13. ure. Prosimo, da vsi, ki imajo s tajništvom posla, to upoštevajo. Okrožni odbor JRKD v Mariboru.

Iz Zveze kulturnih društev v Mariboru. Pisarna ZKD v Mariboru, Cankarjeva ul. 1, bo od 15. t. m. naprej odprta in bo poslovala vsak dan (izvzemši nedelje in praznike) od 8. do 13. ure. Prosimo zastopnike društev, ki imajo do zveze pisarne kake želje, da to upoštevajo. Predsedstvo ZKD v Mariboru.

Ljudska univerza v Studencih si bo ogledala jutri v soboto popoldne ob 16. uri mariborski muzej pod vodstvom arhivarja g. prof. Baša. Sestanek članov bo točno ob 16. uri pred muzejem v Cankarjevi ulici.

Zvezna strelska družina na Pobrežju sporoča svojemu članstvu, da bodo v nedeljo 16. t. m. ob 7. uri zjutraj strelske vaje na vojaškem strelišču v Radvanju.

Za stradajoče rudarje je na poziv Zveze SKJ nakazal torkov keglaški klub v mariborskem Narodnem domu Din 500. Posnemajte!

Vse mariborske radio-naročnike opozarjamo na zabavno uro v ljubljanskem radiu v nedeljo 16. t. m. ob 15.30, na kateri bo zabaval občinstvo priljubljeni komik in igralec mariborskega gledališča g. Pavel Rasberger, ki bo nastopil z raznimi šaljivimi točkami in kupleti.

Klub »Meja« naznanja vsem nacionalnim društvom in organizacijam, da je predviden izlet k Sv. Duhu na Ostrem vrhu dne 6. avgusta. Prosim, da sporočite udeležbo do 15. t. m. klubu »Meja« v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 40. Načelnik.

Mariborskim pevcem! Pri sobotnem koncertu olomuške »Sestnactke« je bilo opaziti med udeleženci razmeroma malo mariborskih pevcev, in še ti so bili po večini člani enega samega društva. Manikal je tudi sicer marsikdo, ki ga štejejo med narodne stebre in bi bila njegova moralna dolžnost, da se koncerta bratskega slovanskega društva udeleži. Toda pustimo zaenkrat te »rodoljube« in pogledimo, zakaj ni bilo na tej glasbeni prireditvi več naših pevcev. Ob tej priliki naj povemo, da to ni osamljen primer. S samo krizo se to ne da opravičiti. Pri koncertih pogrešamo med poslušalci člane naših pevskih zborov, ki se pa vneto in redno udeležujejo kot gledalci rokoborskih tekem in si poleg tega domišljajo, da so pevsko-prosvetni delavci. Vstopnina sama torej ni edini vzrok. Krivi so nemara tudi odbori pevskih društev, ki ne vzgajajo pevcev v tej smeri. Naši zbori naj bodo ne samo gojitelji naše pesmi, ampak tudi nosilci ideje spoznavanja, bratstva in vzajemnega sodelovanja med Slovenci, Jugoslovani in Slovani sploh. To vez pa v veliki meri pospešujejo glasbeni nastopi bratskih slovanskih pevskih društev. Odbori naših pevskih zborov naj torej v bodoče svoje člane na vsak koncert posebej opozorijo. Na ta način bodo dobili pevci smisel za redno obiskovanje koncertov, razširili si bodo svoje glasbeno znanje in obzorje in spoznavali slovansko pesem. To bodo potem pevci v pravem smislu besede. S stalnim posečanjem pevskih in splošnih glasbenih nastopov bodo postali še bolj navdušeni za našo pesem, dobili bodo pa tudi možnost lastnega presojevanja. Društveni odbori, ravnajte se po tem navodilu!

Izpitna predavanja. Tridnevna predavanja obrtnozadružnega inspektorja g. Založnika v Murski Soboti 8., 9. in 10. t. m. so prav dobro uspela. Javilo se je 88 udeležencev, ki so vključ vročini in turnim predavanjem vsak dan vztrajali do kraja in predavatelju na iskren način izrazili svojo zahvalo. Udeleženci so bili pomočniki 17 različnih rokodelskih strok. Največ, in sicer 22, je bilo mizar-skih pomočnikov, za njimi so dosegli najvišje število čevljarji, katerih je bilo 17, in krojači, katerih je bilo 16. Večina udeležencev je prišla iz ljubljanskega okraja, odkoder jih je bilo 39, iz murskosoboškega jih je prišlo 32, iz dolnjelendavskega 16 in iz ptujskega 1. Predavanja so se vršila v prostorni sokolski telovadnici. Manjkalo je pa med udeleženci še zelo mnogo rokodelskih pomočnikov, ki so bili tokrat zadržani. Predsednik murskosoboškega skupnega združenja obrtnikov g. Sukič je v svojem nagovoru ob zaključku predavanj izrazil željo, naj bi se taka predavanja, ki niso koristna samo za pomočnike, ampak zelo potrebna tudi za mojstre same, čimprej mogoče še ponovila. V petek 14. julija zvečer ob pol 8. uri se začnejo enaka predavanja v Mariboru. Ta predavanja se bodo podajala v deški meščanski šoli v Krekovi ulici.

Prepovedani listi. Notranje ministrstvo je prepovedalo uvoz in razpečevanje listov »Die deutsche Welt« in »Der Volksdeutsche«, ki izhajata v Draždanih, lista »Jung Roland«, ki izhaja v Berlinu in lista »Balkan-Korrespondenz«, ki izhaja v Švici.

Državne strelske tekme v Beogradu. V zadnjih dneh avgusta bodo v Beogradu državne strelske tekme, za katere je razpisanih 250 nagrad. Lani so bile vse državne strelske tekme v Ljubljani o priliki razviti prapora Zveze strelskih društin, ki ga je daroval Nj. Vel. kralj. V Beogradu bo letos lahko tekmovalo nad 600 strelcev na 40 tarčah.

Lep dar v pravi namen. Namesto venca na grob pokojnega g. Franca Hribarja je darovalo tehnično uradništvo tvornice klovov Hutter in drug znesek 400 Din Protituberkulozni ligi v Mariboru.

Večerni koncert opeševalnega društva bo v mestnem parku jutri v soboto od 20. do 21.30. Igrala bo vojaška godba pod taktirko kapelnika Svobode.

Koncert v parku. V nedeljo 16. t. m. ob 11. uri bo v mestnem parku promena koncert za ruske vojne invalide. Igrala bo vojaška godba.

Nova predilnica v Mariboru. Mehanična tkalnica, barvarna in apretura E. Zelenka & Co. v Mariboru je zaprosila bansko upravo, da se ji dovoli v novo zgrajenem poslopiju v Mariboru, ki je bilo določeno za apreturo za bombaž oziroma za tkalnico, urediti predilnico za bombaž. Komisijski ogled in obravnava bosta 27. t. m. v tovarni.

Obrtni knjigovodski tečaj. V sredo 12. t. m. je obrtnozadružni nadzornik g. Založnik v imenu mariborske poslovalnice zborničnega obrtnopospeševalnega zavoda otvoril obrtni knjigovodski tečaj v Mariboru. Udeležencev se je javilo na prvem sestanku 20, vendar je sigurno, da se bodo nekateri zamudniki še naknadno javili. Predavanja vodi g. profesor Struna, ki je obrtništvu že znan iz prejšnjih sličnih prireditev kot prvovrsten strokovnjak. Predavanja bodo vsak ponedeljek, v sredo in petek zvečer od 8. do 10. ure. V petek 14. t. m. je mogoč še vpis naknadnih prijaviteljev. Zahteva se pa točen prihod udeležencev, ker se bo vhod v poslopije 10 minut po 8. uri zaprl.

Mariborski gostilničarji se pripravljajo. Včeraj popoldne je bil pri Gambrinu dobro obiskan sestanek mariborskih gostilničarjev, hotelirjev, restavraterev in kavarnarjev, ki so pod vodstvom svojega agilnega predsednika prevzeli na svoja ramena skrb za prehrano mnogih desetisočev udeležencev velikega manifestacijskega shoda JRKD, ki bo 15. avgusta v Mariboru. Žal, da je na sestanku manjkalo več večjih mariborskih podjetnikov. Navzoči so z zadovoljstvom vzeli na znanje poročilo predsedstva svojega združenja, ki je ukrenilo vse potrebne korake za podaljšanje policijske ure za čas »Mariborskega tedna«, za črtanje občinskih koncertnih taks, za razširitev obrtnih pravic članov združenja v času trajanja »MT« itd. Soglasno je bilo sklenjeno, da se bo nudila na dan velikega shoda JRKD vsem udeležencem v vseh mariborskih gostilniških obratih enotna, nad vse izdatna hrana po enotni ceni, s čimer bo poslovanje v gostilniških obratih poenostavljeno in pospešeno. Samo na ta način bo omogočeno brezhibno poslovanje v interesu gostov. Izdelava natančnega sporeda je bila poverjena pisarni združenja. Vse potrebne zadeve bodo obravnavali in objavljali v našem listu, kolikor ne bodo člani združenja obveščani neposredno s strani načelstva. Prepričani smo, da bo »Združenje gostilniških obrtov« v Mariboru v popolnem sporazumu s prehranjevalnim odsekom pripravljalnega odbora JRKD v Mariboru storilo vse, da bo ostalo vsem obiskovalcem »Mariborskega tedna« in velikega manifestacijskega zborovanja JRKD bivanje v našem obmejnem mestu v najlepšem spominu.

Razveljavljena uvozna carina na žveplo. Ministrski svet je na predlog finančnega in kmetijskega ministra podaljšal svoj lanski sklep o razveljavitvi uvozne carine za prečiščeno žveplo in za žvepleni cvet do 29. julija 1934.

Kino Union. Od danes v petek dalje izredno zabavna opereta »Pesem, poljub, dekle« z Gustavom Bröhlichom, Marto Eggerth, Fritzom Grünbaumom, Tiborjem v. Halmayem, Oskarjem Sino in Greto Teimerjevo. Film, poln krasne godbe, sladkih melodij in zelo zabavne vsebine. Pripravlja se veliki ljubavni film »Poročno potovanje« z Brigito Helrnovo, Oskarjem Karlweisom in lepo Dunajčanko Susi Lannerjevo.

Grajski kino. Od danes naprej sijajen milijonski vefilm: »Kraljica sužnjev« z Marijo Korda v glavni vlogi. Ta film, eno največjih filmskih del, kar jih pozna filmska industrija, nam pripoveduje o trpljenju »Izraela« pod Egipčani. Velikanski so posnetki, ko pelje Mojzes svoj narod čez Rdečo morje. Pripravlja se sijajna repriza velike filmske opere »Prodana nevesta« z Jarmilo Novotno in pa L. Fassbänderjem, oba člana berlinske opere v glavnih vlogah.

Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zdravilstva za žensko so preizkusili, da »Franz Josefova« voda v največjih slučajih učinkuje hitro, sigurno in brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah.

Pri zaprtosti in hemeroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »Franz Josefova« grenčica večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »Franz Josefova« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče.

Pohod mariborskih obrtnikov v okolič Limbuša. V nedeljo popoldne se bodo zbrali člani tukajšnjega »Slovenskega obrtniškega društva« ob 14.30. uri na Kralja Petra trgu, od koder bodo odkorakali ob zvokih obrtniške godbe v okolič Limbuša, kjer jih bodo domačini pri srčno sprejeli. Vabijo se tudi vsi prijatelji naših obrtnikov, da se prijetnega in poučnega izleta udeleže v čim večjem številu.

Prostovoljno gasilno društvo v Selnici ob Dravi proslavlja v nedeljo 16. julija 1933 (v primeru slabega vremena pa 30. julija) 30letnico, odkar so vrli Selnici poklicali to prepotrebno društvo v življenje. Zanimivost prve vrste ob tej priliki bo gotovo velika gasilska vaja ob pol 14. uri, izvajana od gasilnih društev Ruše I, Ruše II, Bistrica, Kamnica in Selnica, kjer se bo črpala voda v 1 km oddaljeni Dravi, odkoder jo bodo motorke oddajale čez strmi breg v Selnico. Po vajah bo na vrhu gđ. A. Dopler veselica z različno zabavo. Vabijo se na to slavnost vsa okoliška društva, kakor tudi vsi prijatelji gasilstva.

V nedeljo 16. julija bo na Mariborskem otoku od 16. do 21. ure koncert. Za obilen obisk se priporoča Basletič Orga, restavrater.

Ribi trg. Na današnjem trgu za ribe so se prodajale sardelice po 14 Din, skombri po 18 Din in moli, zubački in paladine po 30 Din kilogram.

Nova žrtve Drave. Včeraj popoldne se je odšel kopat v Dravo 22letni krojaški pomočnik Franc Kocbek, stanujoč v Loški ulici 5. Ko je stopil nekaj korakov pod zadnjo hišo v Loški ulici v Dravo, je breдел nekaj časa, držeč se čolna, po vodi, nato pa nenadoma zašel v globoko strugo, kjer se je pričel loviti za rob čolna in že v naslednjem trenutku izginil pod gladino. Ko se je kmalu nato zopet pojavil na površju, ga je že nesel močan tok Drave proti železniškemu mostu. Dogodek je opazoval z brega neki Anton Butolen, ki pa ni mogel nesrečnemu nič pomagati, ker sam ne zna plavati. Klical je na pomoč, toda zaman, ker ni bilo nikogar v bližini. Trupla nesrečnega Kocbeka doslej še niso našli.

Smrten padec z drevesa. Predvčerajšnjim je obiral črešnje v svojem sadovnjaku posestnik Jernej Anžel iz Cogetinca. Ko je visoko v vrhu drevesa stopil nekoliko preveč na kraj upogljive veje, je nenadoma izgubil ravnotežje in padel več metrov globoko na tla, tako nesrečno, da mu je počila lobanja in je Anžel kmalu nato umrl.

Nesrečen padec z odra. Predvčerajšnjim dopoldne je padel v tukajšnji Freundovi tovarni usnja v Melju kakih 5 m globoko z odra delavec Bogomil Golob in se nevarno poškodoval na glavi. Reševalci so mu nudili prvo pomoč, nato pa so ga odpeljali v domačo oskrbo na Pobrežje.

Iz mariborske bolnišnice. V četrtek je padel 24letnemu viničarskemu delavcu Josipu Legatu iz Nove vasi težek hla na roke in mu jih nevarno poškodoval. Istega dne si je pri padcu zlomila levo roko 4letna hči delavke Marija Brodnjakova iz Orehove vasi. Neznani pes je ugriznil v obraz 21letno posestnikovo hčerko Marijo Švarcovo iz Draginičeve ulice. Vsi poškodovanci se zdravijo v bolnišnici.

Drobna policijska kronika. Policija je prejela od včeraj na danes 26 prijav in ovadb, aretirala pa je neko Štefanijo G. zaradi vlačugarstva in trojico Franca Č., Marjano M. in Jurija V. zaradi pilarnosti. Iz zaklenjene drvarnice v Pristanški ulici je bila ukradena Francu Korlariju lepa kokoš, Marjeti Rajšpovi v Ciril-Metodovi ulici pa je izginil z veže par nizkih rjavih moških čevljev.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 17 stopinj C; minimalna temperatura je znašala 15.3 stopinj C; barometer je kazal pri 20 stopinjah 739.6, reduciran na ničlo pa 737.2; relativna vlažnost 89; vreme je tiho in jasno.

Nova palača na razvalinah grajskega stolpa

PROSTORI ZA NAJMODERNEJŠI KINO.

Kakor smo že poročali, je zaprosil tukajšnji podjetnik in lastnik kina »Union« g. Gjuro Valjak za parcelacijo zemljišča mariborskega gradu, ki ga je kupil od kavarnarja g. Streharja, kjer namerava zgraditi lepo dvonadstropno moderno poslopje, v katerem bo uredil tudi najmodernejši in najpraktičnejši kino, kakor ga doslej še ni v državi in celo ne daleč izven njenih meja. To je bila soglasna sodba strokovnjakov. Mariborski mestni občinski svet je parcelacijo v načelu odobril; ovira je bil edinole stari grajski stolp, o katerem pa se je ko mislija poklicnih strokovnjakov izjavila, da se lahko brez škode podre, ker ne tvori z glavnim grajskim poslopjem nobene zgodovinsko pomembne in arhitektonske celote.

Nato je zaprosil g. Valjak bansko upravo kot kompetentno oblast za dovoljenje za zgradbo projektiranega poslopja s kinematografsko dvorano vred. Dne 14. junija t. l. je bil na kraju komisijski ogled, nakar je banska uprava izdala 3. t. m. svojo odobritev, s katero dovoljuje g. Valjaku zgradbo po načrtih in tehničnih poročilih, ki se bodo odobrili še naknadno.

G. Valjak bo sedaj še zaprosil mariborsko mestno načelstvo za gradbeno dovoljenje, nakar bo mogla pričeti rasti na razvalinah podrtega stolpa nova, okoli in današnji dobi ter splošnemu licu središča Maribora ustrezajoča stavba.

Iz zadevne odobritve banske uprave, oziroma poročila komisije je razvidno, da bo prišel novi kino v pritlične prostore nove stavbe, dočim bo v prvem nadstropju veliko petsočno stanovanje, v drugem nadstropju pa dvoje lepih dvo-sobnih stanovanj. Glavni vhod v kine-

matograf z dvema skladiščema bo ob Grajski ulici. Stavba bo oddaljena od starega gradu približno 13 m, od Streharjeve kavarne pa 30 m. Kinematografska dvorana bo dolga 24,27 m, široka 13 m in visoka 8,20 m ter bo imela z dvema ložama po 6 mest vred skupno 552 sedežev. Čakalnica bo izredno prostorna, saj bo merila 13,20 krat 8,20 m, in bo ločena od obeh stranskih hodnikov. V njej bosta nameščeni dve garderobi, buffet in bo imelo v njej prostora 130 oseb. Iz nje bo tudi vhod v dvoje ločenih stranišč za dame in moške, ki bosta opremljeni s primernimi ventilacijskimi napravami. V predprostoru čakalnice bosta nameščeni dve blagajni. Ob obeh straneh čakalnice bosta tekla vzporedna hodnika vzdolž cele dvorane do izhoda v Grajski ulici. Iz dvorane bo vodilo v ta 3 m široka hodnika po troje 1,40 m širokih dvokrilnih vrat. Vhod na stopnišče k stanovanjem je predviden iz desnega hodnika. Kabina za projekcijski aparat bo nameščena ob koncu čakalnice nad vhodom v dvorano in bo izdelana s stropom in podom vred iz železobetona. Ventilacija za dvorano je določena v dveh odprtinah v stropu in pa v centralni kurjavi s pomočjo toplega zraka, ki se stiska iz izsesava na motorni pogon. Kotel in ogrevalac zraka za centralno kurjavo bosta v posebnem kletnem prostoru. Vsa ureditev je zamišljena tako, da bo ustrezala vsem varnostnim, zdravstvenim in ostalim predpisom.

Tako bo prišel Maribor v svojem središču do lične moderne stavbe, ki pa se bo po svoji zunanji izvedbi vendar prilagala svoji okolici, obenem pa se bo lahko ponašal tudi s pravim vele mestnim kinom.

Vprašanje našega trgovanja s Palestino

IZJAVA PREDSEDNIKA ZDRUŽENJA SADNIH IZVOZNIKOV ZA DRAVSKO BANOVINO.

V ljubljanskem »Slovenskem Narodu« je izšel 6. t. m. pod naslovom »Palestina — obljubljena dežela« obširen članek o predavanju našega konzula v Haifi g. A. Rožanskega. Čitalec si je z ozirom na vsebino ustvarjal s popolno pravico mnenje, da med izvozniki Slovencev ni pravega zanimanja za palestinska tržišča. V kolikor je meni znano, pa je vsa stvar prav nasprotna.

Dne 24. in 25. junija sem bil v Beogradu pri »Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine« ter se je tam meni kakor tudi zastopniku »Drave« lesne industrije d. d. v Mariboru in industriji g. inž. Milanu Lenarčiču zagotovilo, da se bodo pri posojanjih z g. konzulom upoštevali v pol-

ni meri interesenti izvozniki naše banovine. Z veseljem smo pozdravili akcijo »Zavoda« in prihod našega konzula iz Haife. Namen njegovega prihoda je bil ta, da nas čim bolj seznanijo s trgovinskimi prilikami in običaji na tamkajšnjih tržiščih. Gospod konzul si je nadel tudi nalogo, da radi zboljšanja medsebojnih trgovinskih odnosov ustanovi Jugoslovansko-palestinski komite, čigar namen bi bil v glavnem ta, da posreduje med našimi izvozniki in tamkajšnjimi uvozniki ter obratno. Le iz tega vidika smo se z veseljem pridružili započeti akciji in smo bili pripravljeni podpreti jo, umevno z našim sodelovanjem v tem komiteju.

Nerazumljivo mi je, zakaj niso bili interesenti izvozniki naše banovine pravočasno obveščeni o takozvani konferenci gosp. konzula v Ljubljani. Pri tej priliki poudarjam, da krivda ne leži na Zbornici TOI v Ljubljani. Ta je mene in tudi »Dravo« iz Maribora telefonično pozvala in sporočila željo g. konzula, da se na razpolago nam in naši grupi dne 6. t. m. Vabilu smo se odzvali, ugotavljajmo pa, da smo pričakovali od strani g. konzula več razumevanja za započeto akcijo. To, kar nam je serviral na omejenem sestanku, je za nas, mislim izvoznike dravske banovine, porazno. Predložil nam ni prav nič konkretnega, in prav za prav si ne moremo zamisliti zakaj nas je pozval v Ljubljano?

Navzoče je obvestil o ustanovitvi zamišljenega Jugoslovansko-palestinskega komiteja, vendar pa ni smatral potrebno, da navzoče animira za vstop vanj, kljub temu, da so bile na tem sestanku zastopane tudi tvrdke, ki so že v razdobju 10 let orale ledino na tržišču v Levanti. Umevno je, da so za časa tega poslovanja s tamkajšnjimi kraji doprinesle v dobrobit naše izvozne trgovine ogromnih moralnih in materialnih žrtev. Brez dvoma imajo ti naši izvozniki obilo dragocenih izkušenj, katere bo moral sedaj ustanovljeni komite še preboleti in bi njih sodelovanje v tem komiteju bilo velike koristi. Zavod in g. konzul bi kot organizatorja tega komiteja morala takoj sedaj ob ustanovitvi omogočiti tem lju-

dem sodelovanje in se posluževati njih pametnih nasvetov in stvarnih predlogov, ne pa jih v piclem 20 minutnem razgovoru le pobijati.

Čas, ki nam ga je posvetil g. konzul, je bil pač kratek, toda dovolj dolg, da smo si bili prisotni na jasnem, da so njegovi predlogi, predvsem v pogledu angažiranja domačih paroplovnih družb za pomorski prevoz povsem napačni, netrgovski. Največja ovira je itak pomorski prevoz in dokler nam ne bo uspelo prevoznih stroškov zmanjšati in vzpostaviti redne pomorske zveze s tamkajšnjimi kraji, bomo vedno naletovali na umetno zapreko unosnega trgovanja. Najprej se morajo rešiti ta vprašanja in šele pozneje so na vrsti zaključki, ne pa obratno, kakor trdi g. konzul. Iz tega vidika imamo že dragocene izkušnje, zato se ne nameravamo spuščati v slične spekulacije.

Mi sami moramo braniti svoje interese, ker menim, da bomo želi le to, kar smo sejali. Zato zahtevamo od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine in od g. konzula, da se gornje v polni meri upošteva ter da se napram izvoznikom naše banovine zavzame stališče v smislu obljub in dogovora na konferenci 24. junija t. l. v Beogradu. Nočemo, da se nas iz bilo kateregakoli vzroka ne bi upoštevalo. Da se to namerava, sem posnel na sestanku 6. t. m. v Ljubljani.

Srečko Krajnc.

Sport

Olimpijski dan v Mariboru

Pod pokroviteljstvom ministra za telesno vzgojo g. dr. Hanžeka bo po vseh večjih mestih naše države v nedeljo 16. t. m. prvi olimpijski dan, na katerem bodo nastopile sportne edince na javnih tekmah v korist jugoslovanskega olimpijskega odbora, ki na ta način pripravljajo že sedaj sredstva za odhod raznih naših reprezentanc na olimpijske igre leta 1936 v Berlinu. G. minister za telesno vzgojo je v okrožnici pozval vse sportne zveze in zvezo SKJ, naj se udeležijo te skupne manifestacije. Ta prvi olimpijski dan bo v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Sarajevu, Splitu, Osijeku, Novem Sadu, Sušaku, Varaždinu in drugih mestih. Sportne in sokolske zveze bodo delale na to, da z lastno močjo ustvarijo čim močnejšo podlago za važno manifestacijo na olimpiadi.

Olimpijski dan v Mariboru bo izvedel poseben olimpijski odbor z narodnim poslancem g. Krejčijem na čelu. Na programu so naslednje prireditve: dopoldne ob 11. skupinski tek lahkootletov po mariborskih ulicah. Start bo v Koroščevi ulici, cilj pa na Trgu svobode. Popoldne bo na igrišču ISSK Maribora nogometni turnir s sledečim razporedom: ob 16. ISSK Maribor:SK Svoboda, ob 16.50 SK

Železničar:SK Rapid in ob 17.45 zmagovalec iz prve tekme proti zmagovalcu iz tekme SK Železničar:SK Rapid. Tudi teniški igralci bodo doprinesli svoj obnili; odigrali bodo turnir, ki bo na teniških igriščih ISSK Maribora. Sodelovali bodo najboljši igralci Maribora.

Za zmagovalce v posameznih prireditvah je mestni olimpijski odbor razpisal lepa darila, ki so razstavljena v trgovini tvrdke Poš v Slovenski ulici.

Austrija:Juventus. Potek drugega polčasa tekme za srednjeevropski pokal, ki se odigra v Turinu, bo prenašala radiopostaja Dunaj. Reportiral bo profesor Schmieger.

SK Studenci. Vodni sportniki in veslačji naj se javijo radi prireditve v Mariborskem tednu v kopališču Kafer, in sicer vsako soboto in nedeljo od 17. do 20. ure.

Mariborska zimskosportna podzveza bo imela svojo redno sejo v ponedeljek 17. t. m. ob 20. uri v Iovski sobi hotela »Orel«. Vabljeni so vsi odborniki.

Ptuj

Zvočni kino Ptuj. V soboto 15. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 16. t. m. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Kadar ljubijo diplomati...«, komedija s Svetislavom Petrovičem in Liano Haidovom ter Georgom Aleksandrom v glavnih vlogah.

F. Thieme:

Tovariš Srom

Tisti julijski dan sem večerjal v hotelu N. v Meiringu, ko je vstopil. Vreme je bilo slabo. Naša mala družba turistov je komaj čakala, da bi se zjasnilo. Med nami so bili Francozi, Angleži, Američani, mlada italijanska zakonca in še celo neki zelo naobraženi tatarski trgovci iz Kazana.

Novi znanec je takoj, če si ga pogledal, razodeval pravega alpinista. Bil je skrbno opremljen, ne kakor novinec, temveč kot strokovnjak sredi svojega turistovskega sporta.

Njegov prikupljivi obraz je bil zelo ožgan od solnca.

Ta tujec ni bil samo privlačne zunanosti. Moral je biti tudi vesele narave in poln življenja. Tak človek je v slabem vremenu povsod dobrodošel gost.

Kakor bi nas bil že zdavnaj poznal, je pozdravil brez zadrege angleško: »Dobro večer, gospodje in dame!« Nato je v gladki nemščini pripomnil: »Me veseli, da sem našel toliko družbe! Menda boste imeli skromen prostorček tudi za mojo malenkost?«

Rentnik iz Lyona, ki ni mogel prikriti svojega francoskega pokolenja, se je takoj umeknil.

»Iskrema hvala!« se je zahvalil tujec v francoščini. Takoj nato je nagovoril damo, ki mu je sedela nasproti. Bila je žena nekega zdravnika iz Bologne. Njen

mož je sedel poleg nje.

»Gospa!« je prihajajoč pričel italijansko, »ali ste jo tedaj srečno odpetali? Veseli me!«

Dama ga je začudeno pogledala in rekla:

»Res ne vem...«

»Ne spominjate se me. Jaz sem vas takoj spoznal,« je nadaljeval tujec.

»Priznati moram, da trenutno res ne vem.«

»Takrat, ko ste imeli tisto nesrečno slabo vreme pri Catanceru. Menda ga niste pozabili?«

»O, ne!« je kriknila dama. »Tega ne pozabim, pa če mi bo sto let. Tri leta je od tedaj minilo. Menda je bilo 15. junija?«

»Res je. In vi ste bili poleg. Sedaj se mi res zdite nekam znani.«

»Prišel sem, ko je pričelo grmeti.«

»O, to so bile strašne ure! Ne smem se spomniti! Dvakrat je treščilo v naše gostišče. Še zdaj me je groza!«

»Oprostite, gospa! Nisem vas hotel razburjati!« se je opravičil tujec in si naročil večerjo.

Sedel sem blizu Italijanke. Čudil sem se, da je mož tako gladko govoril italijansko. Govoril je kakor rojen Rimljan. Ni mi šlo v glavo, da zna komaj osemindvajsetletni človek toliko jezikov in jih govori tako brezhibno.

»Ali govorite še druge jezike?« ga je vprašal profesor iz Halla.

»Na uslugo sem vam,« je odgovoril došlec.

»Ali nam hočete povedati katere?«

»Ne hvalim se rad. Vprašajte me v kateremkoli narečju!«

»Mojega jezika gotovo ne poznate!« je dejal Tatar in spregovoril mongolsko.

»Tudi tatarski jezik razumem,« je odgovoril in pričel mongolsko.

Vsi smo ga občudovali. Profesor ga je vprašal, ali ni Anglež.

»Ne! Američan sem. Moje ime je Srom. Sicer sem pa kozmopolit, kajti vse življenje potujem. Američani ljubijo velike obsežnosti, zato sem tam najrajši. Posameznik ne velja pri nas nič v razmerju s celoto. Ni nam na tem, če kdo zleti v zrak...«

Umolknil je, kakor bi se bil bal dolgočasiti družbo.

Profesor mu je rekel, da ga občuduje, ker zna toliko jezikov in je še tako mlad.

»Morda sem starejši kakor si mislite!« je odvrnil Srom. Nato se je lotil večerje, ki jo je natakhar prinesel.

»Menda sem vas že kje videl. Tako znani se mi zdite,« je nadaljeval profesor.

»Tudi meni!« je pripomnil rentnik.

»Tudi meni!« se je oglasil inženjer iz Curiha.

»Priznam, da tudi meni vaše poteze niso tuje. Morda smo se mimogrede kdaj videli. Ljudje smo si zelo podobni. V resnici je manj človeških tipov, kakor si mislimo, kajti vse opazujemo preveč površno. Videl sem neštete množice. Zato se na vas pač ne spominjam,« je

odgovoril Američan.

»Da, da! Zemlja je pač samo velika vas,« je smehljaje se pokimal profesor. Pričeli smo se pomenkovati o hribo-lazcih in nevarnih turah.

Srom je trdil, da je najbolje, če človek kaj tvega in krepko hiti smotru nasproti. Povedal nam je, da je bil že dvakrat na Finsteraarhornu in da ga zdaj namerava tretjič naskočiti.

Poslušal sem ga z večjim zanimanjem ko drugi, saj sem imel isti namen kakor on. Omenil sem, da si je izbral prestopno vreme.

Nasmehnil se je:

»Nisem preboječ. Mnogo sem že tvegalo. Večkrat sem že šel v dežju na pot. Pa me je kmalu presenetilo solnce in me spremijalo do smotra.«

»Težko boste dobili vodnika,« sem ga opozoril.

»Čemu mi bo? Sam svoj vodnik sem, saj poznam pot.«

Vprašal sem ga, ali smem z njim.

Veselo je privolil.

Vendar nisem hotel oditi brez vodnika v slabem vremenu. Pa me je Srom potolažil:

»Jutri pojdeva samo do hospica Grim-sel. Tam dobite vodnika.«

Pomirjen sem legel počivati.

Drugi dan je bilo deževno. Kar nekam zaskrbelo me je. Še enkrat sem vprašal svojega tovariša, ali dobro pozna pot.

»Kakor svoj žep!« je odvrnil. (Se bo nadaljevalo.)

Maritijski Skafan:

OCEANOPOLIS

Roman o skrivnosti človeške prošlosti

Naposled je došel do neke širše ulice, ki se je iztekala v večji prostor, posajen z drevjem, grmovjem in cveticami. Vse okoli njega je cvetelo in dehtelo. Po drevju so se spreletale neznane ptice in žvrgolele kakor na površini zemlje v mesecu mladosti in ljubezni. Doljan je vsrkaval vase opojne vonjave in se naslajal ob žvrgolenju krilatih pevcev. Za trenutek se mu je zdelo, da ne čuti nikakršnih bolečin več in da je lahek kakor pero. Obšlo ga je hrepenenje, da bi se nenadoma dvignil v zrak in pohitel nekam v neznane daljave. Čutil je upravo telesno hrepenenje dvigniti se od tal. Toda namesto tega je šel instinktivno dalje in došel do nenavadno gostega grmovja, ki je obkrožalo majhno udobno klopičo. Bila je prazna in Doljan je sedel nanjo, kakor da pričakuje nekoga.

Čakal ni dolgo. Nenadoma je zaslišal po drobnem pesku korake in šum lahkih ženskih kril. Trenutek nato je stala pred njim Moraja. Pogledala ga je z istim pogledom kakor zvečer v zabavišču in se mu nasmešnila.

Doljan se je dvignil in jo pozdravil. »Torej ste le prišli, kakor sem želela!« je dejala Moraja in mu prožila roko.

»Vi ste to želeli?« se je začudil Doljan.

»Da, želela sem.«

»Kdaj? Kako?«

»Včeraj in danes,« se je nasmešnila Moraja.

»Saj mi tega vendar nikoli niste dejali.«

»Ni bilo potrebno. Želela sem si le v mislih sestanka z vami na tem najbolj tihem in skritem kraju našega podmorja.«

»In jaz sem moral poslušati vaše misli?«

»Vam je mar žal, gospod doktor?«

»Nikakor. Samo enega ne razumem: kako ste me mogli samo z mislijo pripeljati na ta kraj, ki niti vedel nisem zanj? Nenadoma sem se znašel na popolnoma neznanem mi mestu.«

»Pripeljala vas je sem moja tiha želja, videti vas in govoriti z vami na samem, preč od onih ljudi, ki prežijo na vsak moj korak in vsako moje delovanje. Dovolite, da prisedem?«

»Izvolite!«

Moraja je sedla na klop poleg Doljana in uprla znova vanj svoje oči.

»Ali se še spominjate, gospod doktor, one zabave po proslavi spomina na potopitev Atlantide?« ga je vprašala, ne da bi odvrnila od njega svoj pogled.

»Spominjam se je, gospodična,« je dejal Doljan.

»Tokrat sta me zmotila Astis in Sorafis, da vam nisem mogla povedati ti-

stega, kar sem hotela. Mimo tega me takrat tudi ne bi bili razumeli, ker še niste poznali našega jezika. Ste mislili še kdaj name?«

»Mislim sem...«

»In veste, kaj bi vam bila takrat povedala?«

»Ne vem.«

»Niste nikoli o tem razmišljali? Ne uganete?«

»Zares ne.«

»Ne poznam vas,« je nadaljevala Moraja, »in ne vem kakšen človek ste. Tudi mi je popolnoma neznan svet, iz katerega ste prišli. Zdi pa se mi, da ste tudi vi tam nad valovji oceana prav tako ljudje, kakor smo mi tu spodaj, da imate tudi vi hrepenenje, da tudi vi ljubite. Mar ni tako?«

»Ljubimo,« je pritrdil Doljan. »Prav tako smo iz mesa in krvi in prav ista čustva so v nas, kakor v vas.«

»Potem me morate razumeti. Ne veste zakaj sem hotela, da se snidem z vami prav tu na samem? Zato, ker sem ženska in ker ste vi moški...«

»Gospodična,« je dejal Doljan v zadregi. »Tujec sem pri vas, zato ne poznam vaših običajev in namenov. Sprejeli ste me prijateljsko, toda preveč bi si dovolil, če bi že kar spočetka zlorabljal vašo gostoljubnost in zaupanje.«

»Popolnoma enakopraven član naše družbe ste,« je dejala Moraja in se priklonila bliže k njemu. Iste pravice imate kakor vsi drugi naši moški. Poleg tega sem že od prvega trenutka čutila, da ste človek iz drugega sveta in sem zato morala neprenehoma misliti na vas. Gospod Doljan... ljubila sem vas od pr-

vega trenutka, ko sem vas zagledala...«

Doljan ni vedel, kaj naj stori. Nikdar v vsem svojem dotlednem življenju še ni bil v taki zadregi, kakor tisti trenutek. Zavedal se je, da je popolnoma pod Morajinim vplivom, vendar je imel še vedno toliko moči, da ji je skušal kljubovati.

»Gospodična,« je dejal, »govoriti hočem popolnoma odkrito. Ko so me vaši ujeli in pripeljali v podmorje, nisem niti najmanj mislil na kakršnokoli ljubezen. Bil sem trdno prepričan, da moje ujetništvo ne bo trajno in: bo nekoč vendarle napočil dan, ko se bom mogel vrniti tja, odkoder sem prišel. Pozneje sem uvidel, da je bilo to moje upanje prazno, uvidel pa tudi, da bo trajalo še precej časa, preden bom popolnoma postal vaš. Med tem so se pa že pričele razne spletke, ki so me hotele ujeti v krog raznih načrtov in namenov. Glavno vlogo so pri tem imele ženske. Premišljeval sem dolgo in se naposled odločil, zavreči vsa ko misel na poroko in tudi na ljubezen.«

»Kakšne so bile te spletke, ki so se pletle okoli vas?« je vprašala Moraja v vidni zadregi.

»Ljubezenske,« je odgovoril Doljan.

»Ali vam je že katera dejala, da vas ljubi?«

»Bilo jih je že več.«

»Izvedela bi rada njihova imena.«

»Pustiva rajše to,« je rekel Doljan. »Ne vem zakaj se vaša dekleta tako zanimajo zame, gotovo pa bi bil trenutno najsrečnejši človek v Oceanopolisu, če bi mogel hoditi popolnoma svoja pota, prost vseh vezi.«

»Vi ne ljubite nobene?«

Usodne zgodovinske številke

Pomembne letnice treh vladarjev.

Znano je že iz nešteti primerov, da je zgodovina v svojih številih in številkah neredko skovala bridko usodo onim, ki so hoteli vidno nastopati v njeni areni. Naj navedemo neko skupno številčno smolo treh vladarjev, ki jih je živo poznala sodobna javnost. Bivši avstro-ogrski cesar Karel je bil rojen leta 1887., prestol je zasedel leta 1916., vladal je 2 leti, star pa je bil ob odstopu 31 let. Njegov sodobnik na nemškem prestolu je bil cesar Viljem II., ki je bil rojen leta 1859., prestol je zasedel leta 1888., vladal je 30 let in je bil star ob odstopu 59 let. Tretji vladar iz iste dobe, ki je prišel ob svojo krono, je bil bavarski kralj Ludovik III., ki je bil rojen leta 1845., prestol je zasedel leta 1913., vladal je 5 let in je bil star ob odstopu 73 let. Če seštejemo vsa števila pri slehernem navedenih bivših vladarjev, dobimo pri vsa-

kem število 3836. Če delimo to število z 2, dobimo letnico 1918., ko so morali vsi trije zapustiti svoje prestole in se umakniti v tujino.

Število brezposelnih pada.

Po zadnjih statističnih podatkih mednarodnega urada dela je bilo sedaj prvič po začetku svetovne gospodarske krize zabeleženo znižanje števila brezposelnih delavcev v vseh državah, izvzemši v Združenih državah Severne Amerike. Tako je število brezposelnih v Angliji, ki je znašalo še v lanskem juniju 2,821.000, padlo v letošnjem juniju na 2,636.000. V Nemčiji je padlo število brezposelnih z lanskih 5,820.600 na 5,039.500, v Franciji pa s 322.320 na 314.242. V odstotkih znaša število brezposelnih danes v Nemčiji 27,5, v Avstriji 25,7 in v Angliji 20,5%. V Združenih ameriških državah pa se je število brezposelnih dvignilo z lanskih 31 letos na 33%.

Lep razvoj zračnega prometa na Češkem.

Na državnem letališču Kbely pri Prazi se opaža kljub krizi razmeroma močen zračni promet. Na tem letališču pristane in se spusti vsak dan okrog 30 potniških letal, ki obratujejo na raznih zračnih progah. S temi letali se vsak dan transportira 15 do 20 ton raznega blaga in pošte ter okrog 100 potnikov.

Tragična smrt češke umetnice.

Pred dnevi je bila najdena v svojem stanovanju v Prazi mrtva 52-letna gledališka igralka Marija Škrivanova. Truplo je že razpadalo in je ležalo v sobi že najmanj teden dni. Igralka, ki je bila znana svoj čas kot odlična umetnica, se je zastrupila s svetilnim plinom, sosedom pa je pred svojim obupnim korakom rekla, da odpotuje na letovišče. Zato njene odsotnosti ni nihče opazil in je sode privabil pred njeno stanovanje šele

močan smrad razpadajočega trupla, da so vlomili vrata in odkrili tragični konec igralka. Škrivanova je bila več let ravnateljica nekega majhnega gledališča na Vinohradih. Ko pa je lani gledališče propadlo, je to nanjo tako vplivalo, da je živela v zadnjem času v neprestani težki duševni depresiji, ki jo je tudi poglajala v smrt.

Nenavaden padec meteorja.

Iz Besancona v Franciji poročajo, da je padel v eni preteklih noči na tamkajšnje hišo večji meteor, jo porušil in zažgal, tako da je pogorela do tal. Pri tem so bile tri osebe ubite, dočim je neki oče s svojima malima hčerkicama skočil iz drugega nadstropja na cesto in obležal nevarno ranjen na tlaku. Svetovna kronika beleži doslej le izredno redke primere, da bi bil kak meteor padel prav na hišo, ker padajo sicer meteorji na osamljene kraje.

Mali oglasi

Razno

MARTIN SAFRAN, sobo-, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1664

RADI OPUSTITVE TRGOVINE oblastveno dovoljena razprodaja L. Ornik, Koroška cesta 9. Izrabite to izredno prilžnost! 2307

JOSIP NEKREP, tesarski mojster in podjetnik, Maribor, Smetanova ul. 59, prevzema vsa dela v mestu in na deželi z in brez materiala. Za predajo naročil po nizki ceni se priporoča Josip Nekrep. 2994

GRAJSKA KLET, Zvečer sveže morske ribe. 2568

TRAJNI KODRI od 100 Din naprej. Barvanje las po zmernih cenah. Moška, prvovrstna postrežba. Cene solidne. — Frizerski salon Tautz. 2564

V NEDELJO, 16. JULIJA na raznu pečeni odojki. Koncert »Drave«. Autobusni promet vsako nedeljo. Se priporoča gostilna Tomše, Pekre. 2565

Prodaj

HISICO Z VRTOM na Pobrežju. 14.000 Din. za hranilno knjigo, proda Posredovalnica Maribor, Frančiškanska ulica 21. 2570

Pijte dnevno BRASIL-MATTE 1 vrečica Din. 5. Z. ANDERLE.

RADI SELITVE prodam štedilnik, otomano in 3 stolice. Vprašati: Frankopanova ulica 61, I. 5003

Slastne piščance

s salato Vam nudi v soboto zvečer priznana dobra kuhinja gostilne

PRI LOKOMOTIVI Frankopanova ulica

Za živahno razpoloženje bodo skrbeli: izborni pekrčan in ubrane melodije Delavske žel. glasb. družbe, pod vodstvom kapelnika g. Schönherra — Uljudno Vas vabi

2563

Stanovanje

TRI DO ŠTIRI sobno stanovanje s kopalnico in vrtom v bližini parka, Trubarjeve, Ciril-Metodove, Matrovo, Prešernove, Razlagove, Aškerčeve ali Tomšičeve ulice iščem za takoj. Naslov v upravi »Večernika«. 6000

200 DIN DOBI oni, ki mi priskrbi primerno 2-sobno stanovanje. Ponudbe pod »Levi breg« na upravo. 2512

Vinotoč Percič Krčevina 30 Aleksandrova cesta odprt!

I. M. GOLOB.

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO s prostim vhom oddam. Cvetlična ulica 23, III., Mučič. 2569

ODDAM PRAZNO ALI OPREMLJENO SOBO. Vrtna ul. 8, vrata 8. 2444

OPREMLJENO SOBO s prostim vhom oddam. Cvetlična ul. 23, III., Mučič. 2550

Sobo išče

IŠČEM SOBO s strogo separiranim vhom v bližini Kralja Petra trga ali komande mesta. Naslov upravi »Večernika«. 5000

Javljamo tužno vest vsem tovarišem, prijateljem in znancem, da je naš tovariš

Simo Rodić

carinik

dne 13. julija ob 17³⁰. uri v tukajšnji javni bolnici po kratki bolezni umrl.

Pogreb nepozabnega tovariša bode v soboto, 15. julija ob 16³⁰. uri iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

V Mariboru, dne 13. julija 1933.

Uradništvo carinarnice Maribor.

2571

Citaite »Večernik«!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru